

PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD

Dydd Gwener, 26 Tachwedd 2021

YN BRESENNOL: Y Cyngorydd R. James (Cadeirydd)

Y Cynghorwyr:

W.T. Evans, E.M.J.G. Schiavone a D. Thomas

Yr oedd y swyddogion canlynol yn gwasanaethu yn y cyfarfod:

L.R. Jones, Pennaeth Gweinyddiaeth a'r Gyfraith

G. Morgan, Pennaeth Gwasanaethau Democraataidd

N. Daniel, Pennaeth Gwasanaethau TGCh; Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Cynllunio

J. Williams, ICT Operational Delivery Manager

H. Daniels, Ymgynghorydd Datblygu Corfforaethol

S. Rees, Cyfieithydd Ar Y Pryd

E. Evans, Prif Swyddog Gwasanaethau Democraataidd

K. Evans, Assistant Democratic Services Officer

E. Bryer, Swyddog Gwasanaethau Democraataidd

Rhith-Gyfarfod - 10.00 yb - 11.05 yb

1. YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB.

Cafwyd ymddiheuriad am absenoldeb gan y Cyngorydd H.I Jones.

2. DATGANIADAU O FUDDIANNAU PERSONOL.

Ni ddatganwyd unrhyw fuddiannau personol.

3. LLOFNODI YN GOFNOD CYWIR COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWYD AR 23AIN MAWRTH 2021

PENDERFYNWYD llofnodi cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 23 Mawrth, 2021, gan eu bod yn gofnod cywir.

4. SWYDDOGAETH GRAFFU CYNGOR SIR CAERFYRDDIN -ADRODDIAD BLYNYDDOL 2020/21

The Committee considered a report providing an overview of the Council's Scrutiny Function and the respective Scrutiny Committees' work during the 2020/21 municipal year.

Roedd gan y Cyngor bum Pwyllgor Craffu a oedd fel arfer yn cyfarfod bob chwe wythnos. Rhoddodd yr adroddiad olwg gyffredinol ar Swyddogaeth Graffu y Cyngor a chyfeiriodd yn benodol at waith y 5 Pwyllgor Craffu:-

- Polisi ac Adnoddau
- Adfywio Cymunedol
- Addysg a Phlant
- Diogelu'r Cyhoedd a'r Amgylchedd

- Gofal Cymdeithasol ac Iechyd

Dyweddod y Cynghorydd Giles Morgan (Cadeirydd Fforwm Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion y Pwyllgorau Craffu) fod y pwyllgorau wedi treulio cryn dipyn o amser yn adolygu materion yn ymwneud â Covid. Mynegwyd diolch i'r Gwasanaethau Democrataidd am hwyluso'r newidiadau a oedd wedi galluogi cyfarfodydd i barhau.

Gofynnwyd faint o gostau teithio oedd wedi'u harbed drwy gael cyfarfodydd rhithwir. Rhoddwyd gwybod i'r pwyllgor y byddai'r union ffigwr yn cael ei ddsbarthu i'r pwyllgor.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL dderbyn yr adroddiad.

5. DARPARIAETH TGCH I'R AELODAU

Gofynnwyd i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd roi sylwadau ar ddarparu offer TG i'r Aelodau yn dilyn etholiadau Llywodraeth Leol ym mis Mai 2022.

Dyweddod Pennaeth TGCh a Pholisi mai'r bwriad oedd parhau i ddarparu gliniadur, iPad a chyfleuster BYOD ar gyfer dyfeisiau symudol. Nodwyd bod yr Awdurdod hefyd yn bwriadu cyflwyno meddalwedd ffonau meddal i alluogi galwadau ffôn dros y rhyngwyd ac i gael gwared ar linell band eang a ddarperir gan yr Awdurdod.

Gofynnwyd i'r Pwyllgor hefyd ystyried a oedd y lwfans cyfathrebu o £20 yn gyfraniad digonol tuag at gostau gwaith sy'n gysylltiedig â'r Cyngor ar gyfer band eang a defnyddio'r ffôn.

Codwyd y cwestiynau/sylwadau canlynol wrth drafod yr adroddiad:

- Cyfeiriwyd at aelodau'n prynu eu hoffer eu hunain, a dywedwyd y byddai'n fuddiol ymchwilio i'r opsiwn hwn. Dywedodd Pennaeth TGCh a Pholisi y byddai cael gliniaduron ac iPads a roddir gan yr Awdurdod yn gwneud darparu cymorth yn llawer haws a phwysleisiodd na fyddai aelodau bellach yn elwa o gymorth TG mewnol pe baent yn caffael eu hoffer gan ddarparwr allanol.
- Gofynnwyd beth oedd yn cael ei ystyried fel yr isafswm Mbps sy'n ofynnol ar gyfer gweithio o bell. Dywedwyd wrth y Pwyllgor fod tua 30 mbps yn cael ei ystyried yn feincnod. Dywedwyd bod rhai ardaloedd gwledig yn profi problemau cysylltedd a bod yr adran TG yn annog aelodau i adolygu eu pecynnau band eang presennol.
- Cytunodd y Pwyllgor fod y lwfans cyfathrebu o £20 yn gyfraniad digonol tuag at gost band eang, a nododd y byddai cyfle i aelodau etholedig drafod cwestiynau ynghylch gofynion cysylltedd gyda'r is-adran TG.

PENDERFYNWYD bod yr adroddiad yn cael ei dderbyn.

6. PANEL ANNIBYNNOL CYMRU AR GYDNABYDDIAETH ARIANNOL ADRODDIAD BLYNYDDOL DRAFFT - CHWEFROR 2021

Yn unol â gofynion Adran 147 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, roedd Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol wedi cyhoeddi ei Adroddiad Blynyddol drafft gan nodi ei benderfyniadau ar gyfer blwyddyn y cyngor 2022/23. Ystyriodd y Pwyllgor Gwasanaethau Democraataidd yr adroddiad, yn unol â'i Gylch Gwaith o ran gweithredu adroddiadau a gyhoeddwyd gan Banel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol (IRPW).

Dywedwyd wrth y Pwyllgor fod y Panel wedi manteisio ar y cyfle i ailosod cyflogau aelodau etholedig i gyd-fynd â'r enillion cyfartalog yng Nghymru. Nodwyd, o ystyried Etholiadau Llywodraeth Leol ym mis Mai 2022, fod y Panel wedi penderfynu y byddai'r penderfyniadau cyflog newydd yn weithredol o 9 Mai 2022 y tro hwn.

Codwyd y cwestiynau canlynol ar yr adroddiad:-

- Dywedwyd na ddylid cefnogi'r codiad cyflog arfaethedig ac y byddai cynnydd yn unol â chwyddiant yn fwy rhesymol. Mynegwyd pryder y byddai codiad cyflog arfaethedig IRPW yn cyfleu'r neges anghywir ar adeg ariannol anodd.
- Mewn ymateb i gwestiwn ynghylch a allai aelodau ddewis peidio â bod yn rhan o'r codiad cyflog arfaethedig, dywedodd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol y gallai aelodau benderfynu peidio â chymryd y lwfans llawn. Fodd bynnag, nodwyd bod IRPW yn annog aelodau i gymryd yr hawliad llawn.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL:

- **derbyn yr adroddiad a**
- **fel rhan o'r broses ymgynghori, bod y Cadeirydd yn cyflwyno sylwadau i'r IRPW y byddai codiad cyflog yn unol â'r gyfradd chwyddiant yn fwy priodol.**

7. ADRODDIAD BLYNYDDOL Y PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD 2020-21

Cyflwynodd Pennaeth y Gwasanaethau Democraataidd yr adroddiad a oedd yn amlinellu gwaith y pwyllgor yn ystod blwyddyn y cyngor 2020-21 a nododd, oherwydd effaith Covid-19, na fu'n bosibl cynnal cylch llawn cyfarfodydd Pwyllgor am y flwyddyn.

Er bod amserlen cyfarfodydd y Pwyllgor wedi'i leihau eleni, roedd y Pwyllgor wedi canolbwyntio ar sicrhau yr ymdrinnir ag anghenion a gofynion Aelodau a bod trefniadau priodol yn cael eu gwneud i gefnogi aelodau yn eu dyletswyddau.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL fod yr adroddiad yn cael ei dderbyn a'i fod ar gael i aelodau'r Cyngor er gwybodaeth.

8. SWYDDOGAETH Y GWASANAETH DEMOCRATAIDD

Mae Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor ddynodi un o'i swyddogion i swydd statudol Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd a darparu digon o adnoddau i'r swyddog hwnnw gyflawni'r swyddogaethau statudol cysylltiedig.

Ystyriodd y Pwyllgor adroddiad a oedd yn manylu ar y staff, y swyddfeydd a'r adnoddau eraill a oedd ar gael i Bennaeth y Gwasanaethau Democrataidd er mwyn cyflawni'r swyddogaethau hynny.

Gofynnwyd i'r Pwyllgor benderfynu a oedd y gwasanaethau a ddarperir yn ddigonol i gyflawni'r broses ddemocrataidd ar gyfer y flwyddyn i ddod.

Codwyd y cwestiynau canlynol:-

- Nododd y Pwyllgor yr adnoddau ychwanegol sydd eu hangen ar gyfer cyfarfodydd Hybrid a dywedwyd y byddai'n fwy priodol cael staff ychwanegol o fewn Gwasanaethau Democrataidd yn hytrach na dibynnu ar gymorth gan adrannau eraill. Er nad oedd y cais twf am staff ychwanegol wedi bod yn llwyddiannus, dywedodd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd fod penodiadau bellach wedi'u gwneud i'r ddwy swydd wag yn yr uned a dylai'r cynnig o gael cymorth gan rannau eraill o'r adrannau fod yn ddigonol, ond byddai angen adolygu adnoddau'n gyson.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL dderbyn yr adroddiad.

9. Y WYBODAETH DDIWEDDARAF AM Y PECYN CYMORTH DATBLYGU AELODAU

Derbyniodd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd y wybodaeth ddiweddaraf am y Pecyn Cymorth Datblygu Aelodau, tudalen bwrpasol ar y Tudalennau Democratiaeth a fyddai'n cefnogi'r Cynllun Datblygu Aelodau ar gyfer 2021/22.

Codwyd y cwestiynau/sylwadau canlynol:

- Dywedwyd bod yr aelodau wedi cyflawni cryn dipyn o hyfforddiant, ond ni cheir manylion am hyn ar wefan y Cyngor. Cadarnhaodd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd fod cyhoeddi data presenoldeb hyfforddiant ar wefan y Cyngor yn cael ei ystyried ac y byddai'n debygol o fod ar gael ar ôl mis Mai 2022.
- Gofynnwyd pryd y byddai'r Pecyn Cymorth Datblygu ar gael i'r Aelodau. Dywedodd yr Ymgynghorydd Datblygu Corfforaethol y byddai Cam 2 y pecyn cymorth ar gael ym mis Ionawr i'r Aelodau wneud sylwadau a rhoi adborth. Rhagwelid y byddai'r system lawn yn fyw erbyn mis Mai 2022.
- Dywedwyd bod mynd i ddigwyddiadau hyfforddi a chyfarfodydd yn ystod y dydd yn anodd i rai aelodau a oedd yn gweithio'n llawn amser. Dywedodd y Pennaeth Gweinyddiaeth a'r Gyfraith fod gan yr Awdurdod ddyletswydd statudol i gynnal arolwg gyda'r holl Gynghorwyr ynghylch amserau cyfarfodydd ac y byddai hyn yn cael ei wneud ar ôl yr etholiad.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL:-

- **Derbyn y Pecyn Cymorth dysgu i gefnogi'r Rhaglen Datblygu Aelodau.**
- **Cytuno ar gyfres o weithdai arddangos i bob aelod.**

CADEIRYDD

DYDDIAD